

Брюксел, 4 юни 2026 г.
(OR. en)

10129/26

ECOFIN 738
UEM 216
SOC 326
EMPL 155
COMPET 685
ENV 628
EDUC 210
ENER 327
JAI 739
GENDER 66
JEUN 107
SAN 403
ECB
EIB

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От: Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от
г-жа Martine DEPREZ, директор

Дата на получаване: 3 юни 2026 г.

До: Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на
Европейския съюз

№ док. Ком.: COM(2026) 213 final

Относно: Препоръка за
ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА
относно икономическата, социалната, трудовата, структурната
и бюджетната политика на Кипър

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2026) 213 final.

Приложение: COM(2026) 213 final

Брюксел, 3.6.2026 г.
COM(2026) 213 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

**относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната
политика на Кипър**

{SWD(2026) 213 final}

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно икономическата, социалната, трудовата, структурната и бюджетната политика на Кипър

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета ⁽¹⁾, и по-специално член 3, параграф 3 от него,

като има предвид, че:

- (1) В Регламент (ЕС) 2024/1263 се определят целите на рамката за икономическо управление, която е насочена към насърчаване на стабилни и устойчиви публични финанси, устойчив и приобщаващ растеж, устойчивост чрез реформи и инвестиции, както и предотвратяване на прекомерни бюджетни дефицити. В регламента се предвижда, че Съветът и Комисията осъществяват многостранно наблюдение в контекста на европейския семестър в съответствие с целите и изискванията, определени в Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Европейският семестър включва по-специално формулирането и наблюдението на изпълнението на специфичните за всяка държава препоръки.
- (2) На 16 юли 2025 г. Комисията прие своето предложение за Регламент за създаване на Европейски фонд за икономическо, социално и териториално сближаване, за селското стопанство и селските райони, за рибарството и морското дело и за просперитета и сигурността за периода 2028—2034 г., както и за изменение на регламенти (ЕС) 2023/955 и (ЕС, Евратом) 2024/2509 ⁽²⁾. Предложението има за цел да повиши ефективността на финансирането от Съюза чрез намаляване на разпокъсаността на финансовата архитектура и да подкрепи държавите членки при координирането на тяхната икономическа политика в съответствие с член 175 от ДФЕС.
- (3) На 25 ноември 2025 г. Комисията прие становище относно проекта на бюджетен план на Кипър за 2026 г. На същата дата въз основа на Регламент (ЕС)

¹ Регламент (ЕС) 2024/1263 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2024 г. за ефективна координация на икономическите политики и за многостранно бюджетно наблюдение и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета (ОВ L, 2024/1263, 30.4.2024 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

² Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване за периода 2028—2034 г. на Европейски фонд за икономическо, социално и териториално сближаване, за селското стопанство и селските райони, за рибарството и морското дело и за просперитета и сигурността, както и за изменение на регламенти (ЕС) 2023/955 и (ЕС, Евратом) 2024/2509, COM(2025) 565 final. Предложеният регламент понастоящем е предмет на преговори със съзаконодателите.

№ 1176/2011 Комисията прие Доклада за механизма за предупреждение за 2026 г., в който Кипър не бе посочен като една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. Комисията прие и препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната ⁽³⁾, препоръка за препоръка на Съвета относно човешкия капитал в Европейския съюз, както и предложение за съвместния доклад за заетостта за 2026 г., в който се анализира прилагането на насоките за заетостта и принципите на Европейския стълб на социалните права. Съветът прие препоръката относно икономическата политика на еврозоната на 21 април 2026 г., а съвместния доклад за заетостта и препоръката относно човешкия капитал — на 9 март 2026 г.

- (4) На 29 януари 2025 г. Комисията публикува компас за конкурентоспособността — стратегическа рамка, която има за цел да повиши глобалната конкурентоспособност на Съюза през следващите пет години. В него трите преобразяващи императива — иновации, декарбонизация и конкурентоспособност и сигурност — се определят като стълбове от критично значение за устойчив икономически растеж. Европейският семестър е уеднаквен с компаса за конкурентоспособността и гарантира, че икономическите политики на държавите членки са съобразени със стратегическите цели на Комисията, като се създава единен подход към икономическото управление, насърчаващ устойчивия растеж, иновациите и устойчивостта в целия Съюз.
- (5) През 2026 г. европейският семестър за координация на икономическите политики продължава да се развива успоредно с последния етап от прилагането на Механизма за възстановяване и устойчивост ⁽⁴⁾. Плановите за възстановяване и устойчивост (ПВУ), заедно с финансирането по линия на политиката на сближаване, бяха от съществено значение за изпълнението на приоритетите на политиката в рамките на европейския семестър, тъй като в плановите трябваше да се включат по ефективен начин всички или значителна част от предизвикателствата, посочени в съответните специфични за всяка държава препоръки, отправени през последните цикли, а програмите, финансирани от европейската политика на сближаване, трябваше да вземат предвид специфичните за всяка държава препоръки. Тъй като МВУ наближава края на своя жизнен цикъл, от съществено значение продължава да бъде поддържането на реформите и инвестициите, подкрепяни и изпълнявани по линия на МВУ, по-специално тези, които допринасят за справяне с предизвикателствата, посочени в специфичните за всяка държава препоръки.
- (6) На 3 юни 2026 г. Комисията публикува доклада за Кипър за 2026 г. В него беше оценен напредъкът на Кипър в изпълнението на съответните специфични за държавата препоръки и беше направен преглед на изпълнението от страна на Кипър на плана за възстановяване и устойчивост. Въз основа на този анализ в доклада за държавата бяха посочени най-неотложните предизвикателства, пред които е изправен Кипър. В него бяха оценени също напредъкът на Кипър при прилагането на Европейския стълб на социалните права и постигането на водещите цели на Съюза в областта на заетостта, уменията и намаляването на

³ ОВ С, С/2026/2434, 28.4.2026 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>.

⁴ Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12 февруари 2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост (ОВ L 57, 18.2.2021 г., стр. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

бедността, както и напредъкът в постигането на целите на Обединените нации за устойчиво развитие.

- (7) На 21 януари 2025 г. след оценката и препоръката на Комисията Съветът прие препоръка, с която одобри националния средносрочен фискално-структурен план на Кипър ⁽⁵⁾. Планът обхваща периода от 2025 г. до 2028 г. и представя фискална корекция, разпределена за четири години. Съветът препоръча следните максимални темпове на растеж на нетните разходи: 6,0 % през 2025 г., 5,0 % през 2026 г., 5,4 % през 2027 г. и 4,3 % през 2028 г., което съответства на максималните кумулативни темпове на растеж, изчислени въз основа на базовата година 2023 г. на 8,9 % през 2025 г., 14,3 % през 2026 г., 20,5 % през 2027 г. и 25,7 % през 2028 г.
- (8) Военната агресия на Русия срещу Украйна и последиците от нея представляват екзистенциално предизвикателство за Европейския съюз. Комисията прикани държавите членки да поискат задействането по координиран начин на националната клауза за дерогация от Пакта за стабилност и растеж, за да се подкрепят усилията на ЕС за постигане на бързо и значително увеличение на разходите за отбрана ⁽⁶⁾, като това предложение беше приветствано от Европейския съвет на 6 март 2025 г. Държавите членки все още могат да поискат задействането на националната клауза за дерогация по всяко време до 2028 г., ако отговорят на критериите, определени в член 26 от Регламент (ЕС) 2024/1263.
- (9) На 30 април 2026 г. Кипър представи своя годишен доклад за напредъка за 2026 г.⁷ в спазването на препоръчителните максимални темпове на растеж на нетните разходи и осъществяването на реформи и инвестиции в отговор на основните предизвикателства, установени в специфичните за всяка държава препоръки в рамките на европейския семестър.
- (10) Растежът на реалния БВП през 2025 г. беше 3,8 %, а инфлацията по ХИПЦ беше 0,8 %. В прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда реалният БВП да нарасне с 2,3 % през 2026 г. и с 2,7 % през 2027 г., а инфлацията по ХИПЦ да бъде 3,6 % през 2026 г. и 2,2 % през 2027 г.
- (11) Въз основа на данни, предоставени от Евростат ⁽⁸⁾, дефицитът на сектор „Държавно управление“ на Кипър намаля от 4,1 % от БВП през 2024 г. на 3,4 % през 2025 г. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата на изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда излишък, възлизащ на 2,1 % от БВП през 2026 г. и на 2,5 % от БВП през 2027 г. Намаляването на излишъка през 2026 г. отразява главно изпълнението на общата данъчна реформа в началото на годината. Нарастването на излишъка през 2027 г. отразява главно по-високите данъчни приходи, дължащи се на прекратяването на намаляването на ДДС върху електроенергията и основните стоки, както и като цяло по-добрите перспективи за растеж.

⁵ Препоръка на Съвета от 21 януари 2025 г. за одобряване на националния средносрочен фискално-структурен план на Кипър (ОВ С, C/2025/639, 10.2.2025 г., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/639/oj>).

⁶ Съобщение на Комисията „Създаване на възможност за увеличаване на разходите за отбрана в рамките на Пакта за стабилност и растеж“, Брюксел, 19.3.2025 г. (C(2025) 2000 final).

⁷ Годишните доклади за напредъка за 2026 г. са на разположение на адрес: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=bg.

⁸ Евростат, Европейски показатели, 22 април 2026 г.

- (12) Въз основа на оценките на Комисията фискалната позиция ⁽⁹⁾, която включва разходи, финансирани както на национално равнище, така и на равнище ЕС, е била експанзионистична — с 1,8 % от БВП през 2025 г. Очаква се тя да бъде експанзионистична — с 0,4 % от БВП през 2026 г., и рестриктивна — с 1,2 % от БВП през 2027 г.
- (13) Въз основа на данни, предоставени от Евростат ⁽¹⁰⁾, консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ на Кипър намаля от 62,7 % от БВП в края на 2024 г. на 55,0 % в края на 2025 г. Намалението на съотношението на дълга към БВП през 2025 г. отразява главно първичен излишък от 4,5 % от БВП, заедно с номиналния БВП, който нараства повече от два пъти по-бързо от лихвените плащания. Въз основа на мерките на политиката, известни към крайната дата за изготвяне на прогнозата, в прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. се предвижда съотношението на дълга към БВП да намалее до 50,4 % до края на 2026 г. и до 45,5 % до края на 2027 г. Намалението на съотношението на дълга към БВП през 2026 г. и 2027 г. отразява главно първичен излишък от 3,3 % от БВП през 2026 г. и 3,7 % от БВП през 2027 г. И през двете години номиналният БВП също се очаква да продължи да нараства около два пъти по-бързо от лихвените плащания.
- (14) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. общите разходи за отбрана на сектор „Държавно управление“ в Кипър възлизат на 1,8 % от БВП през 2025 г. и се очаква да се задържат на същото равнище през 2026 г.
- (15) Съюзът продължава да е изправен пред рискове от прекъсване на енергийните доставки и повишена нестабилност на цените, изострени от геополитическото напрежение, което засяга световните пазари на нефт и газ. Опитът от енергийната криза от 2022—2023 г. показва, че широкообхватните и нецеленасочени мерки водят до големи фискални разходи и са социално и икономически неефективни. След избухването на войната в Близкия изток през февруари 2026 г. Кипър прие мерки на фискалната политика за смекчаване на въздействието на високите цени на енергията върху домакинствата и предприятията ⁽¹¹⁾. Те включват нецелеве намаления на ДДС върху електроенергията (до март 2027 г.) и на акцизите върху горивата (от април до юни 2026 г.), както и целеви субсидии за земеделските стопани (април и май 2026 г.), авиокомпаниите (от юни до септември 2026 г.) и туристическия сектор (април 2026 г.). Според прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. фискалните разходи за тези мерки се очаква да възлязат на приблизително 0,1 % от БВП през 2026 г. Съгласно оценките на Комисията, ако тези мерки останат в сила до края на 2026 г., фискалните разходи за тях ще възлязат на 0,3 % от БВП през 2026 г.

⁹ Фискалната позиция се определя като мярка за годишната промяна в основната бюджетна позиция на сектор „Държавно управление“. Нейната цел е да бъде оценен икономическият импулс, даден от фискалните политики – както тези, които са финансирани на национално равнище, така и тези, които се финансират от бюджета на ЕС. Фискалната позиция се измерва като разликата между: i) средносрочния потенциален растеж и ii) промяната в първичните разходи без дискреционните мерки по отношение на приходите, включително разходите, финансирани с безвъзмездна подкрепа (безвъзмездни средства) от Механизма за възстановяване и устойчивост и други фондове на Съюза.

¹⁰ Евростат, Европейски показатели, 22 април 2026 г.

¹¹ Това отразява положението към крайната дата на прогнозата на Комисията от пролетта на 2026 г. (4 май 2026 г.).

- (16) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи в Кипър нараснаха с 9,6 % през 2025 г. и с 11,8 % кумулативно през 2024 г. и 2025 г. Ръстът на нетните разходи през 2025 г. надхвърля препоръчителния максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 1,3 % от БВП на годишна база. Когато 2024 г. и 2025 г. се разглеждат заедно, се очаква кумулативният темп на растеж на нетните разходи също да бъде над препоръчителния максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 1,0 % от БВП в кумулативно изражение. В същото време, както беше посочено, състоянието на бюджета за 2025 г. отбеляза излишък, а консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ беше под 60 % от БВП.
- (17) Въз основа на изчисленията на Комисията нетните разходи в Кипър се очаква да нараснат с 7,4 % през 2026 г. и с 20,1 % кумулативно през 2024 г., 2025 г. и 2026 г. Прогнозният ръст на нетните разходи през 2026 г. надхвърля препоръчителния максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 0,9 % от БВП на годишна база. Когато 2024 г., 2025 г. и 2026 г. се разглеждат заедно, прогнозираният кумулативен темп на растеж на нетните разходи също е над препоръчителния максимален темп на растеж, което съответства на отклонение от 1,8 % от БВП в кумулативно изражение. В същото време, както беше посочено, се очаква състоянието на бюджета за 2026 г. да отбележи излишък, а консолидираният дълг на сектор „Държавно управление“ да бъде под 60 % от БВП и да продължи да намалява.
- (18) Систематичното, съдържателно и навременно участие на местните и регионалните органи, социалните партньори, гражданското общество и други съответни заинтересовани страни продължава да бъде от съществено значение, за да се гарантира широка ангажираност за успешното изпълнение на инструментите за финансиране на Съюза, както и в контекста на европейския семестър.
- (19) Изпълнението на програмите на политиката на сближаване, които включват подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Фонда за справедлив преход (ФСП), Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+) и Кохезионния фонд (КФ), в Кипър е над средния темп за ЕС както по отношение на подбора на проекти, така и по отношение на плащанията. Важно е да се запази настоящата динамика, като същевременно се увеличи максимално въздействието на инвестициите по места. Кипър вече предприема действия в рамките на програмите си по политиката на сближаване, за да повиши конкурентоспособността и растежа. Въпреки това някои области може да се нуждаят от допълнително засилване на изпълнението, включително тези, свързани с управлението на отпадъците и обществения градски транспорт. От съществено значение е да се гарантира, че новите инвестиции, определени от Кипър в неговия междинен преглед на фондовете на политиката на сближаване, по-специално тези, свързани с петте приоритета, определени в Регламента за междинния преглед ⁽¹²⁾, се осъществяват бързо и ефективно.
- (20) Екосистемата за научни изследвания и иновации на Кипър продължава да се характеризира с ниски инвестиции в научноизследователска и развойна дейност,

¹² Регламент (ЕС) 2025/1914 на Европейския парламент и на Съвета от 18 септември 2025 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2021/1058 и (ЕС) 2021/1056 по отношение на специални мерки за справяне със стратегически предизвикателства в контекста на междинния преглед.

слабо оползотворяване на знанията и ограничени връзки между научноизследователската дейност и бизнеса. Положително е, че бяха приети инициативи за целево финансиране чрез МВУ и политиката на сближаване, а наскоро беше прието и законодателство за спин-оф предприятията. Въпреки това основните пречки остават, включително липсата на всеобхватна дългосрочна стратегия за научните изследвания и иновациите, което ограничава ефективната пазарна реализация на резултатите от научните изследвания. Бързото разрастване на сектора на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) представлява възможност за разпространение на ефектите върху икономиката като цяло чрез по-силни връзки с местните фирми и научноизследователски институции.

- (21) Достъпът до небанково финансиране в Кипър е ограничен, което ограничава разрастването, диверсификацията и растежа на производителността на бизнеса. Банковото кредитиране продължава да доминира корпоративното финансиране, докато капиталовите пазари са недостатъчно развити, като равнището на пазарно финансиране е едно от най-ниските в Съюза. Въпреки че в подкрепа на алтернативното финансиране бяха стартирани някои инициативи по линия на МВУ, като например Кипърският фонд за дялово участие, мащабът на мобилизираното финансиране все още е ограничен. В резултат на това много предприятия, по-специално новосъздадените и иновативните, срещат трудности при достъпа до подходящо финансиране. Равнищата на финансова грамотност все още са ниски в сравнение със средните за ЕС, което ограничава способността и мотивацията на домакинствата да участват в диверсифицирани инвестиционни стратегии. В същото време вторият стълб на пенсионната система продължава да бъде недостатъчно развит и силно фрагментиран, което ограничава ролята му както в пенсионното осигуряване, така и в предоставянето на дългосрочен капитал. Укрепването на професионалното пенсионно осигуряване и подобряването на участието на домакинствата на капиталовите пазари биха могли да подпомогнат наличието на дългосрочно финансиране и да допринесат за по-ефективното разпределение на спестяванията.
- (22) Кипър е изправен пред няколко предизвикателства, свързани с регулаторната и административната рамка. Предприети са някои стъпки, но продължават да съществуват пречки пред инвестициите. Инфраструктурните проекти продължават да се сблъскват със забавяния поради продължителните процедури за придобиване на земя и възлагане на обществени поръчки, ограничения административен капацитет и предизвикателствата, свързани с координацията. Въпреки че бяха приети мерки за намаляване на административните пречки и подобряване на услугите за инвеститорите, са необходими допълнителни усилия за повишаване на ефективността, рационализиране на процедурите и намаляване на нормативната разпокъсаност.
- (23) Кипър има потенциал да подобри управлението на държавните предприятия. Тези предприятия играят централна роля в ключови сектори на икономиката, особено в отрасли, характеризиращи се с естествен монопол (напр. електроенергия, телекомуникации, водоснабдяване, управление на отпадъчни води и инфраструктура за отпадъчни води). Тяхното управление обаче остава под международните стандарти, като продължават да съществуват слабости по отношение на отчетността, прозрачността, процедурите за назначаване в управителните съвети и липсата на ясна политика за собственост на държавните предприятия. Ефективното изпълнение на наскоро приетия план за действие

относно управлението на държавните предприятия би могло да спомогне за справяне с тези предизвикателства и за подобряване на резултатите им, да подкрепи тяхната модернизация и да увеличи приноса им за стратегическите цели на политиката, включително за двойния екологичен и цифров преход.

- (24) Кипър е изправен пред предизвикателства, свързани с ефикасността на неговата правосъдна система, с дълги срокове за решаване на делата, ниски равнища на цифровизация и забавяне на изпълнението на съдебните решения. Изпълнението на наскоро приетата реформа, насочена към ускоряване на решаването на определени дела чрез създаването на адмиралтейски и търговски съд, изостава и нито един от съдилищата все още не е започнал работа. Напредъкът в цифровизацията на съдебните процеси, включително всеобхватна деловодна система и цифрови технологии за аудиозапис, остава ограничен, а пречките пред правоприлагането продължават да съществуват, което оказва отрицателно въздействие върху правната сигурност и условията за инвестиции.
- (25) Въпреки че Кипър постигна напредък в енергийния си преход, продължават да съществуват значителни предизвикателства. Кипър продължава да бъде силно зависим от изкопаемите горива, като нефтът и нефтените продукти представляват 85,2 % от брутното му потребление на енергия през 2024 г. Освен това Кипър има един от най-големите дялове на зависимости от внос на енергия в ЕС (87,7 % от брутната разполагаема енергия през 2024 г.). Усилията за диверсификация на енергийните доставки чрез включване на природния газ в енергийния микс са възпрепятствани от продължаващите административни забавяния на изграждането на терминал за втечен природен газ (ВПГ) във Василикос. По подобен начин усилията за развитие на междусистемните връзки със съседните държави са в застои. По-специално, проектът за междусистемна връзка Great Sea Interconnector, чиято цел е прекратяване на енергийната изолация на Кипър, продължава да страда от множество забавяния. Поради силната външна зависимост възобновяемите енергийни източници са от решаващо значение не само за декарбонизацията на икономиката на Кипър, но и за подобряването на енергийната сигурност и устойчивост в условията на външни енергийни сътресения.
- (26) Кипър увеличи производството си на енергия от възобновяеми източници, въпреки че са необходими допълнителни усилия за разширяване на капацитета на електроенергийната мрежа и съоръженията за съхранение на енергия, за да се улесни по-широкото навлизане на енергията от възобновяеми източници. Инсталираните мощности за слънчева и вятърна енергия нараснаха значително през 2025 г., като дялът на възобновяемите енергийни източници в електроенергийния микс достигна 27,4 %. Въпреки че бяха въведени мерки за улесняване и цифровизиране на процедурите за издаване на разрешения, все още има значителни забавяния, които засягат свързването на нови централи за енергия от възобновяеми източници към мрежата. Кипър не разполага с действащи системи за съхранение на електроенергия, които не използват изкопаеми горива. Въпреки че има планирани проекти в рамките на плана за развитие на електропреносната система, изпълнението им все още е на ранен етап. Въвеждането на схеми за енергийно саниране на сгради, подкрепени от МВУ и политиката на сближаване, продължи да напредва, допълнено от регулаторни мерки, които са насочени към привличане на частно финансиране за енергийна ефективност. Устойчивият транспорт продължава да бъде неотложно предизвикателство, утежнено от пълната зависимост от товарния

автомобилен транспорт. Необходими са допълнителни усилия за развитие на обществения транспорт, разширяване на инфраструктурата за зареждане с електроенергия и предоставяне на финансови стимули за устойчива мобилност.

- (27) Кипър е изправен пред значителни и трайни екологични предизвикателства. Недостигът на вода достигна критично равнище, като показателите за експлоатацията на прясна вода и за производителността на водата нареждат Кипър сред държавите с най-лоши резултати в ЕС. Въпреки усилията по линия на МВУ и политиката на сближаване, инвестициите във водна инфраструктура досега не са били достатъчни за преодоляване на системните уязвимости, свързани с питейната вода и пречистването на отпадъчните води. По подобен начин резултатите от управлението на отпадъците изостават от целите на ЕС; така например генерирането на битови отпадъци на глава от населението в Кипър е сред най-високите в ЕС. Няколко мерки, приети в рамките на Плана за действие за кръговата икономика от 2021 г. и в рамките на политиката на сближаване, са насочени към намаляване на отпадъците, подобряване на сортирането на отпадъците и увеличаване на рециклирането, въпреки че пълният им потенциал все още не е реализиран. Подобряването на административния капацитет на местните и областните органи също е от решаващо значение, за да се подпомогнат инвестиционното планиране и координацията в управлението на водите и отпадъците в Кипър.
- (28) Кипър продължава да бъде уязвим на различни климатични рискове (например горски пожари, наводнения, суши и ерозия на бреговете), които могат да увредят биологичното разнообразие, устойчивостта на обществото и икономиката на страната. Актуализираната национална стратегия за адаптиране за периода 2025—2050 г. беше финализирана през 2025 г., но приемането ѝ на министерско равнище все още не е приключило, което забавя действията от критично значение. Освен това една подобрена система за управление, включена в националната стратегия, би могла да доведе до съгласуваност и ефективност в институционалната рамка, която отговаря за адаптирането към изменението на климата и устойчивостта спрямо него, но нейното създаване също закъснява. По-нататъшните действия, включително действия, подкрепяни от политиката на сближаване, са насочени към развитието на инфраструктура за борба с наводненията и управлението на риска от пожари и бедствия. Инвестициите на Кипър за адаптиране към изменението на климата обаче не отговарят на действителните нужди.
- (29) С оглед на решаващата роля на човешкия капитал за повишаване на конкурентоспособността и стратегическата автономност на Съюза, през 2026 г. Съветът препоръчва на държавите членки да предприемат действия за спешно справяне със структурните предизвикателства, свързани с човешкия капитал, в областта на уменията и образованието, които спъват конкурентоспособността. Специфичните за държавата препоръки за 2026 г., отправени към Кипър, могат да допринесат за изпълнението на препоръката на Съвета относно човешкия капитал в Съюза.
- (30) Кипър е изправен пред няколко предизвикателства, свързани с интеграцията на пазара на труда на жените и хората с увреждания, както и с преодоляването на несъответствията между уменията и потребностите и недостига на работна ръка. Въпреки че пазарът на труда в Кипър остава силен, подкрепен от стабилен икономически растеж, като равнището на заетост надхвърля националната цел за 2030 г., а безработицата продължава да намалява, целенасочените мерки за

активизиране и активните политики по заетостта остават ограничени по обхват и ефективност, особено за жените и уязвимите групи. Освен това капацитетът на публичните служби по заетостта остава ограничен и тук биха били полезни по-строг мониторинг, оценка и проактивна мобилна работа, подкрепени от модернизирани информационни системи.

- (31) Кипър би могъл допълнително да наблегне на качествената заетост. Въпреки ниската безработица и динамичния пазар на труда, условията на труд, по-специално дългото работно време и относително високият дял на нископлатените работни места в сравнение със средния за ЕС, продължават да будят безпокойство, като жените са непропорционално засегнати. Въздействието на родителските грижи върху заетостта на жените, съчетано с ограничения достъп до финансово достъпни и качествени услуги за полагане на грижи, ограничава кариерното им развитие и допринася за разликите в заплащането и пенсиите на жените и мъжете. Въпреки че неотдавнашните инициативи на политиката, които включват и стимули за наемане на работа и мерки за насърчаване на гъвкави схеми на работа, са стъпки в правилната посока, тяхното ефективно прилагане, наред с подпомагането на прехода към по-качествени работни места, подобряването на достъпа до обучение в секторите с голямо търсене и разширените услуги за полагане на грижи, могат да спомогнат за повишаване на участието на жените на пазара на труда и за качеството на работните места.
- (32) Кипър е изправен пред предизвикателства, свързани с укрепването на професионалното образование и обучение, слабото участие в областта на НТИМ и слабите резултати при предоставянето на основни умения. Това допринася за продължаващите несъответствия между уменията и потребностите и недостига на работна ръка, включително в сектори, които са от ключово значение за двойния екологичен и цифров преход. Участието в образованието и грижите в ранна детска възраст се увеличи с мерките по линия на МВУ, но остава под целта на ЕС, което ограничава както развитието на уменията в ранна детска възраст, така и участието на пазара на труда, докато приобщаващото образование продължава да е изправено пред значителни предизвикателства — младите учаци с увреждания и специални образователни потребности все още не могат да участват ефективно в общото образование.
- (33) Кипър има възможност да подобри няколко аспекта от своята система за социална закрила. Въпреки че силният икономически растеж спомогна за намаляване на бедността като цяло, рисковете от бедност за възрастните хора остават значително над средните за ЕС поради ниските пенсии, по-специално за тези, които са били с ниски доходи, докато са работели. Същевременно липсата на всеобхватна, адекватно финансирана и интегрирана система за дългосрочни грижи, съчетана с недостиг на персонал и ограничено предоставяне на услуги у дома и в общността, ограничава достъпа и възпрепятства деинституционализацията. Енергийната бедност продължава да буди безпокойство въпреки някои целенасочени мерки, което отразява ограничения обхват и липсата на систематичен мониторинг. Освен това недостигът на социални жилища, съчетан с високите равнища на просрочени задължения при жилищното настаняване, продължава да оказва натиск върху уязвимите домакинства, независимо от неотдавнашните схеми за подпомагане и планираното увеличение на предлагането на жилища.

- (34) С оглед на тясната взаимообвързаност между икономиките на държавите членки от еврозоната и колективния им принос за функционирането на Икономическия и паричен съюз през 2026 г. Съветът препоръчва на държавите членки от еврозоната да предприемат действия, включително чрез своите ПВУ, за да изпълнят препоръката от 2026 г. относно икономическата политика на еврозоната. По отношение на Кипър препоръка 1 спомага за изпълнението на първата, втората и третата препоръка за еврозоната, препоръка 2 спомага за изпълнението на четвъртата препоръка за еврозоната, препоръка 3 спомага за изпълнението на седмата, деветата и единадесетата препоръка за еврозоната, препоръка 4 спомага за изпълнението на седмата препоръка относно еврозоната, а препоръка 5 спомага за изпълнението на петата препоръка за еврозоната.

ПРЕПОРЪЧВА на Кипър през 2026 г. и 2027 г. да предприеме следните действия:

1. Като отчита излишъка на сектор „Държавно управление“ в Кипър и с оглед на същественото отклонение, регистрирано до 2025 г. и прогнозирано за 2026 г. от Комисията спрямо препоръчания таван на нетните разходи, да гарантира, че нетните разходи са в съответствие с максималните темпове на растеж, които бяха препоръчани от Съвета на 21 януари 2025 г. Да увеличи разходите и готовността за отбрана, като същевременно гарантира ефективността на разходите и постепенно адаптира бюджета, за да поддържа структурно по-високи разходи за отбрана. Да гарантира, че всички мерки, предприети за смекчаване на въздействието на покачването на цените на енергията, са временни и насочени към защита на уязвимите домакинства или задоволяване на нуждите на енергоемките предприятия, запазват стимулите за икономии на енергия, като същевременно гарантират, че фискалните им разходи са съвместими с ангажиментите съгласно фискалната рамка на ЕС.
2. Да осигури непрекъснатост на реформите и инвестициите, осъществявани в рамките на Механизма за възстановяване и устойчивост. Да поддържа импулса за изпълнение в рамките на програмите на политиката на сближаване, като се основава, когато е целесъобразно, на преразпределението към стратегическите приоритети и възможностите за гъвкавост в междинния преглед на рамката на политиката на сближаване.
3. Да засили научните изследвания и иновациите чрез насърчаване на публичните и частните инвестиции в НИРД, засилване на полезните взаимодействия между научните изследвания и бизнеса и приемане на постоянна дългосрочна стратегия за научни изследвания и иновации с показатели и многогодишно финансиране. Да улесни диверсификацията на икономиката, като подобри достъпа до алтернативни спестовни продукти и инструменти на капиталовия пазар, укрепи системата за допълнително пенсионно осигуряване и повиши финансовата грамотност. Да опрости правилата и да намали административните пречки. Да подобри управлението на държавните предприятия чрез номиниране на управителни съвети въз основа на заслуги, политика за собствеността и основано на резултатите управление. Да повиши ефективността на правосъдната система, включително чрез доразвиване на цифровизацията на съдебните процеси.
4. Да намали цялостната зависимост от изкопаеми горива и да диверсифицира допълнително енергийните доставки, по-специално чрез разработване на енергийни междусистемни връзки със съседните държави, увеличаване на

финансирането за енергийна ефективност, модернизиране на електроенергийната мрежа и съоръженията за съхранение на енергия и разширяване на устойчивата мобилност и обществения транспорт. Да подобри управлението на водите, отпадъчните води и отпадъците, като увеличи инвестициите в инфраструктурата, повиши административния капацитет на местните органи, насърчи практиките за устойчиво използване на водите и подобри разделното събиране на битовите отпадъци и отпадъците от опаковки. Да подобри институционалната рамка, уреждаща адаптирането към изменението на климата.

5. Да преодолее недостига на работна ръка и да насърчи качеството на работните места, като засили участието на уязвимите групи на пазара на труда, допълнително увеличи капацитета и привлекателността на професионалното образование и обучение, насърчи ученето за възрастни, повиши капацитета на публичните служби по заетостта и укрепи активните политики на пазара на труда. Да увеличи допълнително участието в образованието и грижите в ранна детска възраст, да подобри основните умения и да увеличи участието на учениците в областта на науката, технологиите, инженерството и математиката (НТИМ). Да разшири предлагането и обхвата на услугите за дългосрочни грижи, да разшири обхвата на допустимостта до тях и да намали високите преки плащания. Да подобри социалната закрила на уязвимите групи, като предостави целенасочена подкрепа на домакинствата в положение на енергийна бедност, осигури адекватни минимални пенсии и увеличи предлагането на финансово достъпни и социални жилища.

Съставено в Брюксел на година.

*За Съвета
Председател*